

Аделя ГРИГОРУК

*Лийся,  
пісенько крилата*

*Дитячий пісенник*

*Художник*  
АНТОН ГРИГОРУК



*"Лисаний Камінь"*

Косів  
2017

УДК 7.784  
ББК 85.319 (4УКР)  
Г 83

**Книжка видана за часткової фінансової підтримки  
Косівської районної ради (голова П.І. Ванджурак)  
і приватних підприємців Діни та Віталія Уличів,  
за що складаємо їм щиру подяку.**

**Рецензенти:**

**Остап Гавриш**, композитор, народний артист України, лауреат премії  
ім. Д. Луценка (м. Київ);

**Ірина Шаль**, учитель музичного мистецтва Яворівської ЗОШ I-III ст.  
Косівської районної ради Івано-Франківської області, вчитель  
вищої категорії, вчитель-методист.

**Григорук А.Г.**

Г83 **Лийся, пісенько крилата.** Дитячий пісенник/Григорук/За муз. ред. С.М. Крицкалюк – Косів: Писаний Камінь, 2017 – 68 с.

ISBN 978-617-7436-17-0

«Лийся, пісенько крилата» – дитячий пісенник Аделі Григорук, до якого ввійшли коліскові, загадки, потішки, забавлянки, жмурили, чистомовки, лічилки, пісеньки різної тематики, музику до яких написали О. Бродовінський, С. Загул, С. Крицкалюк, С. Лазован, В. Луцак, О. Третьак, О. Яцюк.

Завдання книги – зробити зустріч дитини з піснею незабутнім святом, наповнити її життя радістю від переживання краси довколишнього світу, любові до найрідніших людей.

Пісенник доповнить дитячий репертуар вихованців дошкільних навчальних закладів учнів 1-4 класів загальноосвітніх і музичних шкіл.

Для музичних керівників, вихователів, учителів музики початкової школи, викладачів музичної школи, керівників гуртків, педагогів-організаторів, студентів музичних, педагогічних, філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів і всіх, кому небайдужа українська пісня.

**ББК 84.4 (УКР6)**

ISBN 978-617-7436-17-0

© Аделя Григорук, вірші, 2017  
© Світлана Крицкалюк, музичне редагування, 2017  
© Антон Григорук, художнє оформлення, 2017  
© Видавництво «Писаний Камінь», 2017

## ЗМІСТ

### **Аделя Григорук.**

Мандрівка в чарівну Країну Пісень ..... 4

### **Світлана Крицкалюк.**

Розвиток музичних здібностей дитини на пісенному матеріалі..... 14

Колискова (муз. Світлани Крицкалюк) ..... 21

Карпати сплять (муз. Світлани Крицкалюк) ..... 22

Мисливець за жабами (муз. Володимири Луцак)..... 24

Синя стрічка (муз. Володимири Луцак)..... 25

Хто свариться? (муз. Володимири Луцак)..... 26

Хто ці птахи? (муз. Володимири Луцак) ..... 27

Корисний птах (муз. Володимири Луцак) ..... 28

Хто це є? (муз. Володимири Луцак)..... 29

Гарна пташка (муз. Володимири Луцак) ..... 30

Хто в хатинці? (муз. Володимири Луцак) ..... 31

Хто мій друг? (муз. Володимири Луцак) ..... 32

Бурій звір (муз. Володимири Луцак) ..... 33

Стрибунка (муз. Володимири Луцак) ..... 34

Ой, ви ладоньки-ладусі (муз. Ольги Яцюк)..... 34

Гойда, гойда-да (муз. Світлани Загул)..... 35

Сорока Солоха (муз. Світлани Загул) ..... 36

Водичко, водичко (муз. Світлани Загул) ..... 37

Хто як ходить? (муз. Світлани Загул)..... 38

Ти тут, кицю (муз. Світлани Загул)..... 39

Ой, гук, дітки, гук (муз. Світлани Загул) ..... 40

Наш садочок (муз. Світлани Лазован) ..... 41

Кумедний марш (муз. Олександра Бродовінського) ..... 42

Не дражнись (муз. Світлани Крицкалюк)..... 43

Даринка і мандаринка (муз. Світлани Крицкалюк) ..... 44

Жмурилка-небилиця (муз. Ольги Яцюк) ..... 45

Наша корівка (муз. Світлани Крицкалюк) ..... 46

Вовк забіг до нас в село (муз. Ольги Яцюк) ..... 47

Дочекалися зими (муз. Світлани Крицкалюк)..... 48

Ялинка (муз. Світлани Крицкалюк)..... 49

Лісова річка (муз. Світлани Крицкалюк)..... 50

Веселий ліс (муз. Світлани Крицкалюк) ..... 51

По гриби (муз. Світлани Крицкалюк)..... 52

У бабусі (муз. Ольги Яцюк) ..... 53

Матінка моя (муз. Світлани Лазован)..... 54

Рідна школо (муз. Світлани Крицкалюк) ..... 55

Моя Україно (муз. Ольги Яцюк) ..... 56

На своїй землі (муз. Світлани Загул)..... 57

Чудо-свято (муз. Світлани Крицкалюк)..... 59

Миколаю, Миколаю (муз. Оксани Третяк) ..... 60

Миколаю, Миколаю (муз. Світлани Крицкалюк)..... 61

Миколаю, Миколаю (муз. Світлани Лазован)..... 61

Ісусик народився (муз. Оксани Третяк) ..... 62

Ісусик народився (муз. Світлани Крицкалюк) ..... 63

Ісусик народився (муз. Світлани Лазован) ..... 64

Ллється, ллється люба пісня (муз. Світлани Загул)..... 65

Ллється, ллється люба пісня (муз. Світлани Лазован)..... 66

Ллється люба пісня (муз. Олександра Бродовінського) ..... 66

Великдень (муз. Світлани Лазован)..... 67

## Мандрівка в чарівну Країну Пісень

### У дитячому співочому колі

Збірник «Лийся, пісенько крилата» – дуже цікава книга для дітей від трьох до десяти років. Колискові, забавлянки, потішки, чистомовки, лічилки, загадки, пісеньки на різні теми дають яскраве уявлення про світ, у якому ми живемо, допомагають малюкам і молодшим школярикам легко пізнавати його, не розгублюватись ні в яких ситуаціях, весело крокувати своїми першими життєвими стежками і доріжками.

Але пісенник не лише для дітей, він – і для дорослих, музичних керівників, учителів музичного мистецтва, а також для мамусь і татусів, бабусь і дідусів, старших братиків і сестричок, ласкавих тіточок і, навіть, серйозних, вічно заклопотаних дядечків. А для чого, спитаєте ви, їм читати цю книжку? А для того, відповім, щоб час від часу повертатися в Чарівну Країну Дитинства, де дорослим також є місце, де їх люблять, де можна відкласти нагальні справи й помандрувати, скажімо, на білосніжній хмаринці безмежними небесними просторами і заспівати на повен голос від захоплення. І тішитися, що ти свій у цій країні і кожен малюк щиро потисне тобі руку і довірливо зізнається, що ти – найкращий його друг. Заради цього хіба не вартує хоч інколи бувати в такій чудовій країні?

Музику для пісенника написали Олександр Бродовінський, Світлана Загул, Світлана Крицкалюк, Світлана Лазован, Володимира Луцак, Оксана Третьак, Ольга Яцюк, які мають великий досвід роботи з дітьми дошкільного віку, знають психологічні особливості цих вікових категорій, блискуче володіють методикою музичного виховання, виявлення і розвитку музичних здібностей дітей; їх власний мистецький доробок містить і авторські музичні твори.

Тому пісенні композиції, вміщені в книзі, скеровані на розвиток музичного сприймання, враховують закономірності впливу

пісенних творів на виникнення, формування і розвиток у дітей таких почуттів, як радість, співпереживання, щирість, відвертість, захоплення красою світу, любов і повага до людей, прагнення до самовираження тощо.

Особливості пісенника в тому, що і вірші, і музика опираються на міцний фундамент української народнопісенної традиції та на засади національної народної педагогіки. Дидактичний досвід українських сімей свідчить, що дітей від народження оточувала пісня. Виховання і навчання ґрунтувалося на пісенному жанрі дитячого фольклору – утішках, пестушках, забавлянках, колискових, жартівливих пісеньках-небилицях, колядках, щедрівках, веснянках, – на якому формувалися естетичні смаки дитини, здійснювалося морально-етичне становлення та розвиток особистості.

Пісні пропонованого збірника збагачують світосприймання дитини, впливають на її емоційну сферу. Емоції, в свою чергу, становлять енергетичну базу розуму, розвивають інтелектуальні здібності. Недаремно (як свідчать історичні джерела) в математичній школі Піфагора заняття проводилися тільки під музичний супровід.

Нашим завданням було не лише розширити дитячий репертуар музичних посібників, але, насамперед, наповнити його національним змістом, інформацією про свій край, красу його традицій та звичаїв і, водночас, збагатити естетичні смаки дитини, стимулювати пізнавальні інтереси та розумовий розвиток.

Ми зважали й на те, що мораль не дається дитині з народження, вона виховується в сімейному, родинному, освітньому, суспільному середовищі. Тому процес виховання має розпочинатися з перших днів народження дитини і тривати безперервно під мудрим наставництвом батьків і педагогів. Велике значення в ньому, знову ж таки, відіграє книга. Поезії, вміщені в збірнику і розраховані, як уже зазначалося, на діток від 3-ох до 10-ти років, якраз і формують міцні основи моральності – прагнення творити добро, не чинити зла, вірити в справедливість, любити свою сім'ю та Вітчизну.

Простота, прозорість, природність і доступність музичної мови пісенника, сподіваємося, будуть для дітей спонукою до творчих дій, активізують ініціативу та емоційну чутливість, розвиватимуть їх музичні здібності в музично-ігровій діяльності.

Останні кілька років нашого століття прикметні тим, що в педагогічній науці та освіті набуває пріоритету розпрацювання теоретичних основ та нових технологій національної навчаль-

но-виховної системи. Виокремлюються найважливіші напрямки виховання духовного світу підростаючого покоління – формування національної ідентичності на віковичних культурних традиціях українського народу, збереження етнічної пам'яті на всіх її рівнях, визначення перспектив розвитку національної культури в сучасних умовах тощо.

Актуальність пісенника «Лийся, пісенько крилата» в тому, що він є практичною складовою національної моделі виховання, що органічно вписується в парадигму навчально-виховного процесу. Його використання на заняттях в дошкільних закладах та початковій школі справлятиме свій змістовний виховний вплив на особистість дитини, забезпечить відповідність методик музично-естетичного й морального розвитку особистості з завданнями реформування системи освіти в Україні на національній основі.

Пісенник ілюстрований талановитими малюнками художника Антона Григорука, що дають можливість дітям наглядніше бачити світ довкола себе, виховувати в них естетичне ставлення до дійсності, засвоїти початкові знання про особливості художньо-образної мови, словесного, музичного та візуального мистецтва у їх взаємопоєднанні, пробуджувати художні інтереси та формувати естетичні смаки.

Отож запрошуємо всіх – і малих, і великих – у широке співоче українське коло.

### **«Ми – малята-дошкільнята, дуже любимо співати...»**

Для маленької дитини дошкільного віку зустріч з піснею завжди цікава і бажана. Діти люблять співати й охоче відвідують музичні заняття. А вдома просять співати дорослих і з задоволенням їм підспівують.

Спів – найдоступніший вид виконавської діяльності для дітей 3-6-ти років.

Музичний керівник дошкільного навчального закладу ставить перед собою дуже відповідальне завдання – навчити дітей любити пісню, розкрити музикально-вокальні здібності дитини, сформувані навички співу, необхідні для дальшого навчання в школі.

Для успішного вирішення цього завдання педагог повинен враховувати вікові можливості дитини, особливості слуху та голосу кожного року життя.

**На третьому році** життя дитина має ще не сформований голосовий апарат, голосовий м'яз у неї не розвинений, зв'язки тонкі і короткі. Звук, що утворюється в гортані, дуже слабкий. Тому голос трирічної дитини несильний, дихання слабке, поверхневе.

Діти цього віку зацікавлено слухають пісні, де йдеться про маму й тата, інших членів сім'ї, про знайомий світ – звірів, птахів, рослини, квіти. Первинним для дитини є засвоєння літературного тексту, який визначає ритм, темп, мелодію, що складається на ці слова.

Діти позитивно реагують на пісні, охоче розучують їх на заняттях.

У трирічних малят з'являються співочі інтонації та елементарна ритмічність у рухах під музику.

Виходячи з цього, освітні завдання для цієї вікової категорії можуть бути такими:

- розвивати співочі навички дітей;
- вчити розрізняти ритм музичного твору та рухатися відповідно до нього;
- вчити своєчасно змінювати рухи під час виконання пісні, гри;
- запам'ятовувати невеликі пісні;
- вчити правильно вимовляти слова, співати разом з іншими дітьми;
- вчити наслідувати рухи тварин, передавати дії персонажів пісень – ведмедя, лисички, зайчика, півника, пташки та ін.

Програма музичної діяльності дошкільних навчальних закладів визначає показники компетентності для цього віку. Дитина:

- виявляє емоційний відгук на пісню;
- розрізняє музику за висотою, ритмом;
- виконує невеликі за розміром пісні;
- під час співу ходить по колу з допомогою дорослих.

**На четвертому році** життя у дітей спостерігається емоційний відгук на музику, чуття ритму, тембру. Дитина може адекватно сприймати художні образи твору й емоційно його переживати. Вона здатна зіставляти тиху й голосну мелодії, впізнавати знайомі пісні.

У чотирирічному віці сприймання музики характеризується цілісністю, тому будь-які зміни тексту, ритму, тембру, ладу можуть призвести до того, що дитина перестає впізнавати прослуханий твір.

На цьому етапі розвитку увага дитини ще не стійка, голос лише починає формуватися.

Вона спроможна передати ритм у русі, набуває пластичності в дії.

Виходячи з таких вікових можливостей чотирирічних дітей, варто ставити перед ними такі освітні завдання:

- розвивати емоційну сферу дитини, розширювати спектр почуттів;
- розвивати співочі навички дітей;
- виховувати любов до пісні, музики, бажання виконувати пісенні твори.

Показники компетентності дитини 4-річного віку:

- орієнтується в характері мелодії, визначає настрій пісні;
- співає нескладні пісні, володіє навичками розподілу дихання;
- намагається співати злагоджено, протяжно;
- рухається правильно, відображаючи ритм і темп музики;
- охоче водить пісенні таночки.

**На п'ятому році** життя діти здатні емоційно переживати характер музичного образу. Вони точно визначають темп – швидко, повільно, помірно – і динаміку звучання музики (голосно, тихо). П'ятирічки вже можуть інтонаційно чисто співати, ритмічно рухатись, імпровізувати рухи.

Тому освітні завдання, які слід реалізувати з використанням нашого дитячого пісенника, співпадають із програмними вимогами до музичної діяльності дітей п'ятого року життя і є такими:

- розвивати у дітей здатність зацікавлено сприймати пісенні твори, захоплюватися музичними образами, емоційно реагувати на настрій, тембр, ритм, лад пісенного твору;
  - вчити співати природним голосом, без напруження;
  - виховувати пластику рухів, передавати діями зміну динаміки, темпу, регістрів твору;
  - вчити виражати музичний образ основними образно-пантомімічними рухами;
  - вчити визначати жанри музичних творів (пісня, марш, танець);

- вчити впізнавати пісню за мелодією;
- розвивати навички висловлення власної думки про пісню;
- вчити співати в одному темпі з інструментальним супроводом та без нього;
- навчити слухати спів дорослих та дітей;
- сприяти отриманню позитивних емоцій: задоволення, радості, захоплення від самовираження в музичній діяльності – слуханні, співі, музично-ритмічних рухах.

Показники компетентності дитини 5-річного віку:

- співає природним голосом, без напруження, протяжно;
- правильно передає мелодію в межах ре-сі;
- розпізнає звуки за висотою;
- виразно вимовляє слова;
- співає, виразно передаючи характер пісні – маршовий, танцювальний, колисковий;
- бере дихання між короткими музичними фразами;
- починає і закінчує пісню разом зі всіма дітьми, слухає вступ;
- співає з інструментальним супроводом і без нього;
- ритмічно виконує рухи під музику, узгоджує їх з динамікою, характером, темпом, своєчасно змінює рухи під час пісні-танцю.

Старші дошкільнята – діти **шостого року** життя – вже володіють певним обсягом знань, вмій та навичок музичної діяльності. Вони чистіше інтонують голосом мелодію, дихання у них зміцнюється і подовжується. Діти емоційно сприймають музичні твори, можуть визначити їх жанр, характер, темп, настрій (радісно, сумно, тривожно тощо).

Рухи в шестиліток більш скоординовані, виразні, проте все ще недостатньо легкі. Діти цього віку охоче розігрують інсценівки на теми пісень. Вони вміють на слух розрізнати правильний і неправильний спів, визначити звуки за висотою і тривалістю, зберігати правильну позу під час співу, виконувати ритмічні рухи різного характеру з атрибутами та без них, самостійно придумують ігрові образи.

Твори нашого пісенника дадуть можливість дітям старшого дошкільного віку:

- продовжувати розвивати зацікавленість пісенним жанром в українському музичному мистецтві;
- засвоювати засоби музичної виразності пісень;
- формувати основні співочі вміння;

- удосконалювати навички виразно та ритмічно рухатися під музику відповідно до її темпу, характеру, динаміки, дотримуватися пауз;

- проявляти себе в різних видах музичної діяльності – співі, грі-драматизації, інсценуванні пісень, імпровізації в створенні образів персонажів.

Рівень засвоєння знань, сформованості умінь і навичок дошкільнят старшого віку можна визначити за такими показниками компетентності дитини:

- впізнає пісню за вступом і мелодією;
- самостійно називає жанр твору, характер, настрій та засоби музичної виразності;
- має розвинутий гармонічний слух;
- співає інтонаційно чисто, легко закінчує фрази пісень;
- рухається відповідно до темпу, динаміки музики;
- відтворює ритмічний малюнок пісні-гри;
- уміє на слух розрізнити правильний і неправильний спів;
- зберігає правильну позу під час співу;
- творчо використовує пісні, придумує ігрові дії відповідно до змісту пісні.

## Співочі перлини – кожній дитині

Програма музичного мистецтва для початкової школи передбачає неперервність і наступність завдань: змісту музичної освіти у дошкільних навчальних закладах, початковій та основній школі.

Якщо дошкільне музичне виховання завершило музичну координацію дитячого слуху та голосу, розвинуло тональне чуття музики, на якому в початковій школі зростатиме «свідомий спів», сформувало живе відчуття ритму, виховало любов до музики і співу, а також активне бажання співати – тоді й навчання в початковій школі базуватиметься на правильній методичній основі.

Предмет «Музичне мистецтво в початковій школі» має такі навчально-освітні та виховні завдання:

- введення учнів у світ добра й краси, відбитий у музичних творах, засвоєння ними початкових знань про особливості художньо-образної мови музичного мистецтва;

- розвиток чуттєво-емоційного сприйняття навколишнього світу крізь призму музичного мистецтва, прилучення учнів до животворного джерела людських почуттів і переживань, втілених у музиці;

- збагачення емоційно-естетичного досвіду учнів, підведення їх до осягнення художньо-образної суті музичного мистецтва в його найпростіших втіленнях;

- сприяння розвитку образного мислення, уяви, загальних та музичних здібностей учнів;

- формування здатності до різних видів активної музично-творчої діяльності, опанування елементарними практичними вміннями та навичками;

- формування універсальних (духовних, моральних, громадянських, естетичних) якостей творчої особистості;

- виховання ціннісного ставлення до музичного мистецтва.

Змістове наповнення програми передбачає формування в учнів світоглядних, ціннісно-орієнтаційних, навчально-пізнавальних, творчо-діяльнісних, комунікативних компетентностей, що досягається через сприймання та інтерпретацію творів народного і професійного музичного мистецтва, оволодіння досвідом художньо-практичної діяльності, розвиток творчих здібностей, потреби в міжособистісному спілкуванні та спілкуванні з творами музичного мистецтва.

Навчання в **першому класі** є перехідним від дошкільного до шкільного співу. Зважаючи на вікові особливості дітей, потрібно звертати увагу на вправи для зміцнення й розвитку голосу. Дітей із слабшим голосом слід посадити поруч із «голосистими».

Фахівці радять у першому класі практикувати спів із закритим ротом, тихий спів, виконання пісень свистом, що вносить пожвавлення в заняття, сплескування руками в легких місцях пісні. Крім цього, бажано заняття проводити в ігровій формі, що відповідає виду основної діяльності учнів-першокласників (Юсипчук Петро. Срібний човник: Дитячі пісні. – Луцьк, 2006. – 96с., іл. – С.11).

У **другому класі** діти мають більше сил для музичної діяльності на вищому рівні. Особливе значення для розвитку голосу і слуху в дітей має прищеплення чистої інтонації. Потрібно звертати увагу на утворення голосних, від яких залежить якість звуку, оскільки тембр голосу в дітей дуже нерівний. Тому треба вчити дітей техніки співу: добре розкривати рот, не затискати щелепу, не співати відкритим звуком, слід формувати в них навички плав-

ного ведення звуку, негаласливого, природного співу, без крику і напруження.

Важливо, щоб дитина могла почути і відчути свій голос, це допоможе їй в опануванні вокальної техніки.

У **третьому класі** слід продовжити музичне виховання на основі розучування пісень на слух. Важливим є розвиток чуття ритму, без якого неможлива ніяка музична діяльність: спів, гра на інструменті, танець, сприйняття або написання музики. Плануючи уроки музичного мистецтва, вчителеві слід будувати їх так, щоб спів, слухання, музична грамота були взаємозв'язані, формували і закріплювали музично-ритмічні навички, оскільки можливості для розвитку чуття ритму є в кожному із цих видів роботи.

Вчитель повинен домагатися від учнів-третьокласників чіткої вокальної інтонації у співі, вміння слухати себе та інших. Для цього необхідно поставити дітям правильне вокальне дихання, зміцнювати дихальний апарат, щоб вони рівно проспівували різні голосні на всіх ділянках діапазону голосу, виробляли єдиний тембр, що дуже важливо для якісного співу.

Учні мають усвідомлювати пісенність, танцювальність і маршовість як найважливіші властивості музики, що виростають з пісні, танцю й маршу і роблять музику близькою, доступною й зрозумілою людям; розуміти зв'язок музики з мовою, будову музичного твору як обрану композитором форму втілення образного змісту.

Завдання програми **четвертого класу** – допомогти учням відчувати красу українського народного пісенного мистецтва, досягнути інтонаційні особливості музики українського народу, спільні й відмінні риси народної та професійної творчості, відчувати національну своєрідність, спільне й відмінне в музиці різних народів, підвести учнів до розуміння ролі музики як загальнолюдської мови, яка не потребує перекладу, є зрозумілою для людей різних країн.

У четвертому класі учні глибше й активніше сприймають музику. У центрі уваги вчителя має бути музичний твір, сприйняття (осягнення) якого припускає спів (хоровий, ансамблевий, сольний), пластичне інтонування, музично-ритмічні рухи, інсценування пісень, казок.

Творча діяльність учнів може виявлятися у розмірковуванні про музику, імпровізації пісенних мелодій (мовній, вокальній, ритмічній, пластичній), створенні нескладних мотивів, інсценуванні сюжетів пісень, складенні елементарних танців, у малюнках.

Основним видом домашніх завдань мають бути завдання слухати музику в навколишньому середовищі і розповідати про свої враження на уроках. Доцільно рекомендувати учням слухання і перегляд музично-пізнавальних радіо- і телепередач.

Реалізації завдань навчальної програми з музичного мистецтва сприятиме також позаурочне спілкування учнів з музикою: участь в музично-виховних заходах, робота в музичних гуртках, відвідування концертів і спектаклів для дітей, домашнє музикування тощо (Музичне мистецтво: Програма для 1-4 класів // На допомогу вчителів початкових класів: Для загальноосвітніх навчальних закладів України. – К.: Освіта, 2016. – 160с. – с. 67-76).

Збірник «Лийся, пісенько крилата» дає необхідний матеріал для реалізації освітніх завдань та формування компетентностей дітей дошкільного і молодшого шкільного віку, визначених програмами музичного мистецтва.

## Розвиток музичних здібностей дитини на пісенному матеріалі

Звук – один з основних засобів виразності. Внаслідок взаємодії руху будь-якого тіла з іншим під певним тиском утворюється частота коливання, яка і зумовлює висоту звучання.

В людини звук утворюється в певному резонаторі – гортані та під час коливання голосових зв'язок, що тоненькими ниточками натягнені в горлі. Коли в горло поступає повітря при певному тиску, голосові зв'язки коливаються і таким чином утворюється звук. Це природно, так утворюється звук у звірів і птахів. Ми називаємо цей процес голосом. А ось звуки, які ми чуємо в природі: шелест листя, дзюрчання води, різні звуки удару – називаються механічними звуками. Механічні звуки утворюються під час руху будь-якого предмета і сили тиску повітря в певному просторі чи середовищі.

Музичний звук – це певна визначена частота коливання на відповідний час, розмір і темп. Музичний звук створюється людиною за допомогою різних механічних засобів і засобів сприйняття – слуху, зору, зовнішнього та внутрішнього відчуття. Музичний звук визначений та усвідомлений людським розумом. Висота кожного музичного звуку визначається певною кількістю коливань тіла, силою тиску на тіло у відповідності до ритму та розміру, з якої і утворюється мелодія.

Мелодія, що складається на вірші, народжується з ритму вірша та образного сприйняття змісту, що й визначає висотне звучання мелодії, наприклад, образ ведмедя, дзюрчання потічка, образ коника, мишки, котика, солов'я, гойдання колиски.

Розвиток музичного слуху починається в людини ще з утроби матері, де дитина через мамине сприйняття починає свій розумовий розвиток. Це так звана звукова терапія: коли майбутня мама вголос читає, рахує, співає, а також слухає музику, тоді дитинка в її лоні вже навчається цієї дії.

Колискова – перша пісня, присвячена дитині. Вона несе глибокий зміст пізнання. Перше місце в пісні-колисковій займає мелодія, в якій закладений повторювальний ритмічний малюнок, що сприяє правильній роботі серця. Темп колискової повинен бути повільним (60-80 ударів на хвилину) для заспокоєння частого серцебиття та

для підготування до здорового сну. Мелодія плавна, без великих стрибків, широких інтервалів та різкого акцентування. Музика співзвучна з текстом, звуки відтворюють образний зміст.

Колискова «Сон колисочку гойда» присвячена наймолодшим дітям. За змістом несе навчальну мету. Дитинка при заколисуванні навчається рахувати до десяти. Також текст дає багато інформації для звукових образних відчуттів. Це гойдання колиски, сонний котик, шепіт лісу, зозулька та маленькі пташенята. На кожне з цих слів чи словосполучень підібраний висотний звук, що в природному просторі відображає конкретне явище на слух. Мелодія побудована в чотирьохдольному розмірі, що створює відчуття завершеності квадратної форми твору (14 тактів). Закінчення кожної фрази однаково повторюється і підкладається під назви цифри, що й допомагає швидко запам'ятати як мелодію, так і віршований текст. Взагалі музика дуже добре сприяє розвитку пам'яті у людини. Тому текст, який слухається чи читається під музику, запам'ятовується швидше, а часто навіть з першого разу.

«Карпати сплять» – це колискова, в якій змальований довгий чудовий сон зимового лісу. Мелодія в кожному такті складається рівними долями, розмірена. А саме рух мелодії у висотному відношенні є розвиваючим поступовими, плавними ходами вгору і вниз. Приспів – статичний, повторювальний, що й визначає жанр пісні – колискова. «Карпати сплять» пропонуємо співати як дітям, так і дорослим. Зміст цієї пісні налаштовує на дуже позитивні відчуття і приємні враження від уяви про зиму з білою габою, вкриті снігом дерева і ліс, зорі в небі, що сяють на снігу, зимовий промінь сонця, що підкреслює білизну снігу. Такі картини природи, змальовані добірними віршами, що звучать на відповідних музичних фразах, стають цілющими ліками від втоми, стресу і буденного гамору.

Наступним розділом музичних творів збірки є музичні загадки. Вони забезпечують багатогранний розвиток дитини в пізнавальному, порівняльному та самоусвідомленому сприйнятті змісту. В людини формується особиста визначальність відповіді. Пізнавальний розвиток ґрунтується на словах; порівняльний – на відображенні значення слів у звуках, мелодії; самоусвідомлення – це відповідь на загадку, яку прослухали чи проспівали. Підказкою до відповіді є музика кожної загадки. В музиці, наприклад, змальовуються кроки ведмедя, широкі кроки птаха – лелеки. Підказкою на відповідь є рима та завершеність мелодії кожної загадки-пісеньки, де закінчення мелодії наспівує відповідь. Загадки в піснях сприяють швидкому

розвитку мислення, коли під час ритмічного виконання пісні-загадки необхідно в тому ж темпі і мелодійній побудові виспівати розгадку. Все це сконцентровує і спрямовує дитину на всебічний розвиток.

Розвиток дитини потребує постійної уваги до неї як до особистості. Перше, над чим працюємо при зростанні дитини, це розуміння мови та правильна виконавська здатність: вимова слів, окремих звуків, відображення жестами та різними рухами, що є засобами висловлювання особистої думки. Такому розвитку маляти стануть на допомогу пісні-потішки «Ой ви ладоньки, ладусі», «Гойда, гойда-да»; «Сорока Солоха», «Водичко, водичко», «Хто як ходить?», «Ти тут, кицю», «Ой гук, дітки, гук!», «Наш садочок», «Кумедний марш», «Не дражнись», «Даринка та мандаринка» та ін. Мелодія цих пісень ритмічна, чітка, написана в середньому діапазоні звукових коливань, які переважно ще розвинені в діапазоні 5-7 звуків, від сі бемоль малої октави до ре другої октави. Мелодія цих пісень підкреслює атаку звуку, наголос на чітку вимову приголосних звуків, правильного дихання перед виконанням звуків. Це може допомогти дітям, які мають неправильну орфоепію, оволодіти навичками нормативної вимови всіх звуків рідної мови.

Після 5-6 років будь-які порушення у вимові звуків вважаються дефектом звуковимови. Цей пісенний матеріал може стати ефективним методичним засобом для вчителів-логопедів в питаннях обстеження мовлення дитини.

Варто звернути увагу на лічилки і жмурилки, наприклад, «Даринка і мандаринка». В цій пісеньці чіткий розмір, визначений рівними долями, що дає змогу всі склади з різними звуками вимовляти з однаковою атакою звуку, тобто на одному диханні, при цьому чітко змінювати положення язика до піднебіння, до передніх зубів та між зубами, що допомагає діткам вимовляти виразно такі звуки, як «д», «р», «к», «л». «Жмурилка-небилиця» має чіткий 2-дольний розмір і повільний темп, привчає дитину під музику виконувати виразно і закінчувати вимову всіх звуків до кінця кожного слова, особливо для вимови шиплячих звуків (ж, ш, ч), які зустрічаються в кінці слова, та свистячих (с, з, ц), а також сонорних (р) і (л). В таких випадках знову на допомогу прийде музичне виконання, де слова співаються, і кожне слово повинно виконуватися на єдиному диханні.

Розвиток мовлення в дітей має свою специфіку. Одні діти починають говорити окремими словами, інші – складами чи звуками, які в сполученні об'єднують голосні звуки. Для того, щоб дитина могла правильно висловити свою думку, варто співати пісні, де застосову-

ються жести, що зображають дію чи образний звук, або «співаємо про те, що бачимо». Для такого розвитку дитини стануть в пригоді пісні «Наша корівка», «Вовк забіг до нас в село», «Дочекалися зими», «Ялинка», «Лісова річка», «Веселий ліс», «По гриби».

Окремим розділом склалися пісні, що розвивають у пізнанні дитини відчуття любові, віри і здійснення мрій та надії на досягнення найвищої мети. Такі пісні, як «У бабусі», «Матінко моя», «Мрія», «Рідна школо», «Моя Україно», «На своїй землі», «Чудо-свято», «Миколаю, Миколаю», «Ісусик народився», «Великдень», «Ллється, ллється люба пісня» несуть в собі ідею виховання в дітей любові до рідних, друзів, свого садочка, школи, любові до рідного краю, розвитку та виховання християнської моралі, шанування національних традицій та свят. У мелодіях цих пісень закладені мотиви української народної мелодики.

Український народ найбільш пісенний у світі. Українці мають у своїй пісенній скарбниці понад п'ять мільйонів пісень, в яких виспівується вся історія України. Автори пісень, що ввійшли до цього збірника, – Світлана Загул, Оксана Третяк, Світлана Крицкалюк, Світлана Лазован, Володимира Луцак, Ольга Яцюк, Олександр Бродівський на вірші Аделі Григоруку намагалися своїми творами відчинити дітям віконечко в широкий світ пізнання української пісенності.

## **Короткі рекомендації при розучуванні пісень**

У правильному сприйнятті музичного характеру пісні та чіткого пізнання її змісту важливими є обставини, при яких сприймається ця інформація.

Перед вивченням будь-якого музичного твору обов'язковою є його презентація.

Презентація пісні-колискової для дітей потребує, в першу чергу, посадити малят в зручне положення. Скажемо: «Сядьте зручно, розслабтеся і послушайте музику». Бажано, щоб дітки сиділи на кріселках зі спинкою, на дивані, на колінах у дорослих або знаходилися навіть у лежачому положенні. В такому стані сприйняття характеру пісні-колискової і її призначення в житті дитини формується під-

свідомістю, оскільки на уяву людини в першу чергу впливають обставини і події, які з нею відбуваються чи відбувалися. Отже, якщо дитинка слухає пісню-колискову, зміст якої розповідає про сон, задоволення і заспокоєння, то певне положення тіла в зручному, розслабленому стані є доповненням до гармонійного сприйняття пісні в цілому.

При розучуванні пісні-маршу такі пісні, як «Кумедний марш», «По гриби», «Даринка і мандаринка» та інші, слід обрати обставини, які б могли дозволити дитині рухатися. Можна запропонувати походити по колу. Якщо діти знаходяться за партою, щоб не створювати метушні, можна запропонувати «ходити» пальчиками правої і лівої рук по зошиті. Ці рухи під ритмічний малюнок мелодії вже підсвідомо підготують м'язи рук до розвитку ігрового апарату для гри на музичних інструментах.

Важливим в розучуванні пісні є ілюстрація, тобто виконання пісні наживо чи слухання в записі. Варто зазначити, що ілюструвати пісню, яку хочете запропонувати вивчати дитині, слід тоді, коли також створені певні обставини. Тобто колискову співати, коли дитинка заспокоюється, марш – коли рухається, пісні-лічилки – коли працює і т.д.

Пісні, в яких розповідається про якийсь образ: звірів, птахів і людей – несуть у собі певну інформацію, яка в дитини розвиває логічне мислення і сприяє всебічному розвитку.

Кожна мелодія пісень складається в ритмічний малюнок, що гармонічно поєднаний з римою тексту. Саме це і розвиває в дитини на підсвідомому рівні логічне мислення. Тому під час вивчення пісні рекомендується провести з дітками ритмічні вправи на заданий ритмічний малюнок. Це може бути:

1) ходьба на місці в темпі маршу (110 ударів), біг на місці, стрибки, погойдування в сторони у сидячому положенні;

2) плескання в долоні ритмічного малюнку або за допомогою різних предметів відбивання сильної долі;

3) відображення голосом певних музичних звуків: 2/4 /ля-фа/ - голос зозульки, 4/4 /до-до-до-до/ - голос ведмедя, 4/4 /сі-сі-сі-сі-сі-сі-сі-сі/ - голос мишки і т.д.

4) відображення різними рухами змісту літературного тексту в ритмі складеної мелодії. Це може бути тупання ніжками, стрибання, вправи руками: ставимо руки в боки, вказівними пальцями акцентуємо сильну долю або складаємо три пальчики разом і «дзьобаємо» на аркуші паперу в рамках ритмічного малюнка пісні.

Всі ці вправи допомагають розвивати моторику мовлення дитини, чітку вимову та інтонацію під час співу.

Діткам 3-5-річного віку, які ще не завжди правильно вимовляють усі звуки навіть при нормальному мовному розвитку, корисно виконувати різні рухові вправи під час співу.

Неправильна вимова в дітей до 3-х років є нормою, але не пізніше 5-6 років, коли дитина має оволодіти правильною вимовою всіх звуків. Наведемо таблицю, яка допоможе вам слідкувати за своєчасною появою в дитини різних звуків:

Вік дитини	1-2 роки	2-3 роки	3-5 років	5-6 років
звуки	А О Е П Б М	І Й У Ф В Т Д Н К Г Х	С З Ц Ш Ж Ч Щ	Л Р

## Правила організації занять

1. Завжди створювати обставини для правильного сприйняття характеру та змісту пісні.

2. Ваше мовлення, спів, рухи на занятті повинні бути взірцем для наслідування.

3. Обов'язково проілюструвати зміст пісні до кінця.

4. Розучування проводити пофразово, по два-чотири такти.

5. Слід постійно змінювати завдання, оскільки у дітей дошкільного віку дуже коротка витривалість зосередження уваги на одній дії, необхідно звернути увагу на:

- відображення звуків голосом на «ля-ля-ля»;
- спів зі словами;
- слухання мелодії наступної фрази;
- повторення і поєднання фраз.

6. Проводити аналіз твору, задаючи дітям запитання:

- Про що говориться в пісні?
- Як співає зозулька?
- Як говорить жабка?
- Як бігає коник?
- Як гукає корівка? і т.п.

Обов'язковим при аналізі твору є спонукання дитини до ставлення нею запитань. Коли дитина запитує, можна їй відповідати піснею.

7. Регулярно приділяти увагу вправам для розвитку загальної і дрібної моторики, для дихання, міміки, а також артикуляційним вправам (а о у е и; б п м р т).

8. Проводити закріплення вивченого у формі гри. Спочатку співаємо разом першу фразу, на другій фразі починаємо слово, а дитина закінчує, потім підспівуємо мелодію, на яку дитина вимовляє слова.

9. Слід спонукати дітей до правильного сценічного виконання шляхом певної мотивації. Наприклад: подаруємо пісню. Щоб дітки прагнули співати більше пісень, а це зумовлює і досконале сценічне виконання, слід запропонувати вивчити пісню в дарунок мамі, бабусі, другові, подрузі або вивчити пісню-гру, пісню-жмурилку чи лічилку.

Окремим розділом у збірнику зібрані пісні-загадки. Ці пісні допоможуть дитині розвивати логічне мовлення. Дитина у віці 3-5 років, маючи малий мовний запас слів, не завжди може точно виразити свою думку, правильно назвати ті чи інші речі. В пісні-загадці, коли її співаємо, відповідь подається з визначення мелодійного тексту. Яка пташка каже «ку-ку» - зозулька, «кру-кру» - журавель, «дзі-дзі-дзі» - зяблик і т.д. В ритмі мелодії і рими слів відповідь сама приходиться, тобто наспівується. Під час співу виробляється правильне ритмічне дихання, що зумовлює чітку атаку повітря на відтворення звуків, що особливо важливо у вимові сонорних звуків «р», «л»; шиплячих: «ж», «ш», «ч»; свистячих: «с», «з», «ц». Ці пісні-загадки рекомендуємо використовувати як вправи, супутні до вивчення пісень на задану тему в частині ознайомлення з основною піснею.

Для діток старшої групи та школярів-початківців, пропонуємо вивчення пісень на теми:

**«Родина»** – «Матінка моя», «У бабусі», «Рідна школа»;

**«Моя країна»** – «Моя Україна», «На своїй землі», «Мрія»;

**«Улюблені свята»** – «Миколаю, Миколаю», «Чудо-свято», «Ялинка», «Ісусик народився», «Великдень», «Летється, летється люба пісня».

Діти, знаючи такі пісні, можуть брати участь у святкових концертах як артисти-солісти. Це добре вплине на сценічну витримку, розвиток ораторських та артистичних здібностей майбутніх співаків.

# Колискова

музика Світлани Крицкалюк

Повільно

*p* Сон ко-ли - со - чку гой - да Ра - аз два Ра - аз два *pp*

Жму - ритько - тик оч - ка щи - ро три - чо-ти - ри, три - чо-ти - ри

Ти - хо, ти - хо шеп - че ліс п'я - ать шість п'я - ать шість.

А зо - зуль - ка на - го - рі - сі сі - ім ві - сім сі - ім ві - сім

Сон ти-хень-ко ка - же Ле - сі де - в'ять де - сять де - в'ять де - сять

Є пта-шки у пта - ше - ня - тка і во-ни ля - гли вже спа - тки

і дів-чат - ко за - си - най А - а, а - а - а. *ppp*



# Карпати сплять

Спокійно

музика Світлани Крицкалюк



Ча - ро - дій - ко - ю зи - мо - ю всон за - ну - ре - ні Кар - па - ти



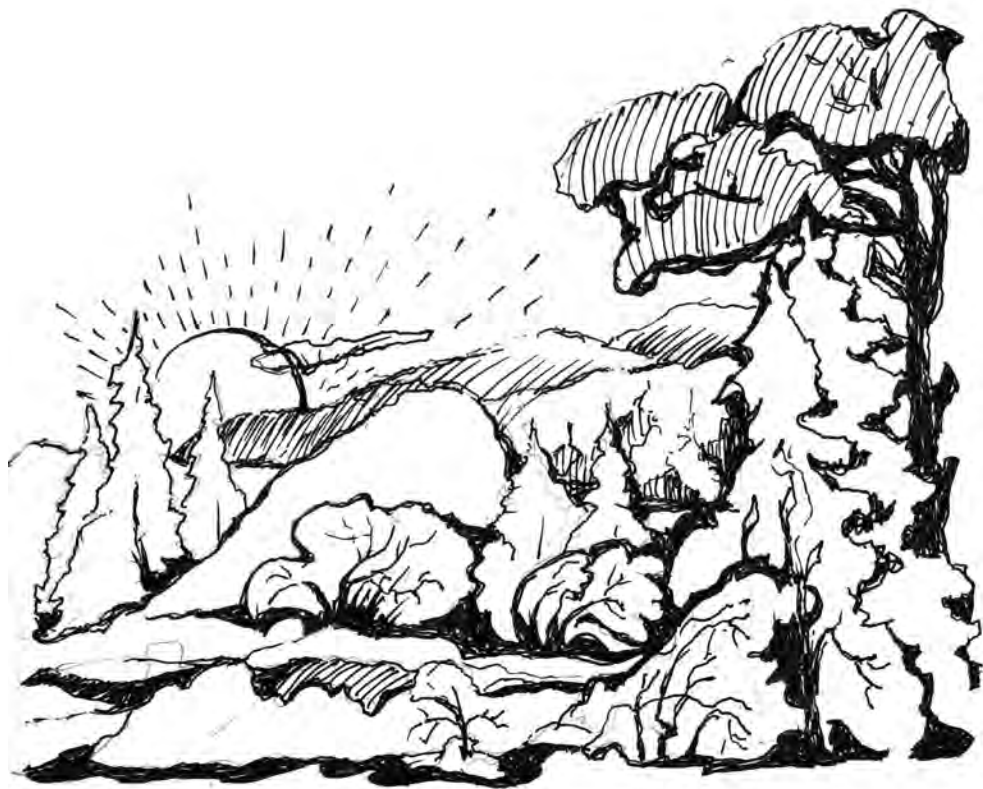
і під бі - ло - ю га - бо - ю не - по - руш - но - ю, ні - мо - ю,



Ти - хо шеп - чуть спа - ти, спа - ти. Сплять Кар - па - ти, Сплять Кар - па - ти.



Ти - хо шепчуть спа - ти, спа - ти. Сплять Кар - па - ти, Сплять Кар - па - ти Сплять Кар - па - ти.



1. Чародійкою зимою  
В сон занурені Карпати,  
І під білою габою,  
Непорушною, німою,

Приспів:

Тихо шепчуть: спати, спати.  
Сплять Карпати, Сплять Карпати /2р./

2. Мерехтливі, вічно юні,  
Сняться горам зорі в небі.  
І лісам спочити треба,  
Загорнувшись в теплі гуні.

Приспів:

Тихо шепчуть: спати, спати.  
Сплять Карпати, Сплять Карпати /2р./

3. кине сонце зимний промінь  
На застигле царство сонне -  
Зазвучить, як на валторні,  
Легко, ніжно, тиходзвонно.

Приспів:

Тихо шепчуть: спати, спати.  
Сплять Карпати, Сплять Карпати /2р./

4. Ліс не збудиться, не кліпне,  
Ні галузочка не скрипне,  
Лиш легкий іскристий іній  
Заблищить під сонцем синьо.

Приспів:

Тихо шепчуть: спати, спати.  
Сплять Карпати, Сплять Карпати /2р./

# Мисливець за жабами

музика Володимири Луцак

Цей ве - ли - кий силь-ний птах мос-тить гніз - да на стов-пах  
ще на клу-нях і сто - до - лах, не гніз-дить - ся він у го - рах.  
По бо - ло - тах бро-дить влу - зі, ло - вить жаб, га - дюк вок - ру - зі,  
вид - но всім йо - го зда - ле - ка: чор - но - бі - лий птах ле - ле - ка.



# Синя стрічка

музика Володимири Луцак



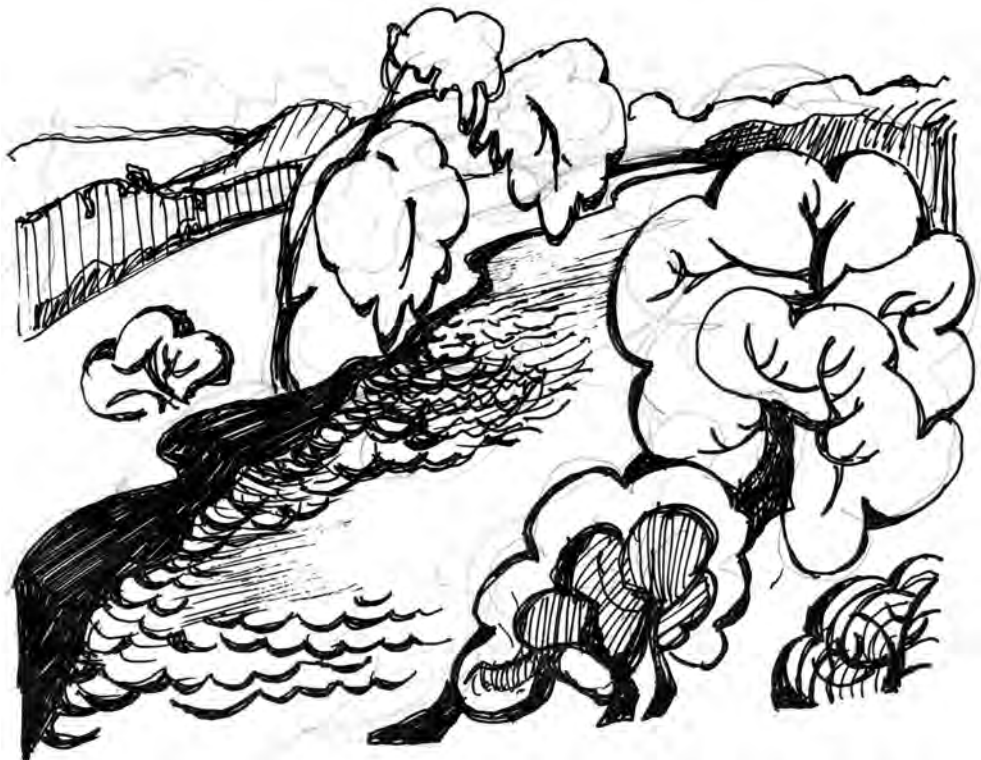
Че - рез по - ле і лу - ги в'єть - ся си - ня стрі - чка.



Все жи - ве, що на - вкру - ги, зне - ї п'є во - дич - ку.

2. Дзюркотить по камінцях,  
Хвилькою плюскоче,  
А над нею лине птах,  
Крильцями тріпоче.

3. - Що за стрічка отака  
З краю і до краю?  
- Синя стрічка - наша... (річка),  
Відповідь ми знаєм!



## Хто свариться?

музика Володимири Луцак

На - дій - шла вес - на кві - ту - ча, зе - ле - ні - ють вер - би, кру - чі,  
со - ло - вей - ко вгу - щі - ні нам ви - тьох - ку - є піс - ні.

2. Враз схмарніло небо чисте,  
Вітер рве на вишнях листя,  
Щось гуркоче в вишині.  
Чи вчувається мені?

3. Я спитала в дівтори:  
- Хто це свариться згори,  
Там, у небі голубім?  
- Це весняний перший ... (грім).



## Хто ці птахи?

музика Володимири Луцак

На - сту - пи - ло лі - то крас - не Виш - ні спі - ють у сад - ку.  
Ці\_пта - хи до ви - шень ла - сі, на - че о - си до ме - ду.

The image shows a musical score for a song. It consists of two staves of music in a treble clef, with a key signature of two sharps (D major) and a 4/4 time signature. The melody is simple and rhythmic, with lyrics written below the notes. The lyrics are in Ukrainian and describe a scene in a garden where birds are eating cherries.

Чорна зграйка налітає.  
Бенкетують залюбки,  
Хутко вишеньки зривають,  
Звуться птахи ці - ... (шпаки).



# Корисний птах

музика Володимири Луцак



Ой бо-їть - ся цьо - го пта - ха сі - ра ар - мі - я хвос - та - та  
гри - зу - ни у - ся - кі впо - лі! Їх не - щад - но во - на ло - вить.

2. Дати б волю гризунам -  
Знищать вась пшеничний лан.  
Струблять все до зеренця.  
Отака біда оця!

3. А тому, лише смеркає,  
Птах на лови вирушає,  
І тікає геть мишва.  
Цей корисний птах - ... (сова).



# Хто це є?

музика Володимири Луцак

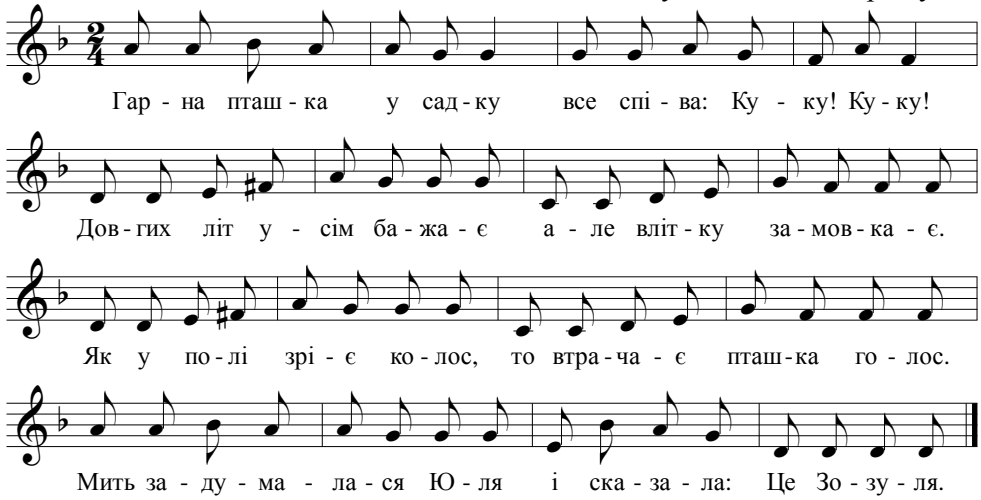
У дво - рі до - маш - ня пти - ця зе - рен - це їсть, п'є во - ди - цю.  
А впо - луд - не у гніз - деч - ко бі - ле по - кла - де я - єч - ко.

Ця загадка нескладна  
Діточкам маленьким.  
Їм яєчко принесла  
... (Курочка) рябенька.



# Гарна пташка

музика ВолодимириЛуцак



Гар - на пташ - ка у сад - ку все спі - ва: Ку - ку! Ку - ку!

Дов - гих літ у - сім ба - жа - є а - ле вліт - ку за - мов - ка - є.

Як у по - лі зрі - є ко - лос, то втра - ча - є пташ - ка го - лос.

Мить за - ду - ма - ла - ся Ю - ля і ска - за - ла: Це Зо - зу - ля.



# Хто в хатинці?

музика Володимири Луцак

Ці - ну - є він за - ти - шок по - над у - се. І  
зав - ши на спи - ні ха - тин - ку не - се.

2. Мандрує у гори,  
У поле чи ліс -  
Бачиш: він знову  
Хатинку поніс.

3. Не треба боятись  
Дощу, ані спеки.  
Захоче схловатись -  
А дім й недалеко.

4. Ворота на клямці -  
Не впускають чужинця.  
Прокинеться вранці:  
Як любо в хатинці!

5. Ану ж бо відгадаєм!  
... Думає Павлик.  
- То хто у хатинці?  
- Звичайно, це ... (равлик).



# Хто мій друг?

музика Володимири Луцак

Ми зу - стрі-лись бі - ля клад-ки. Ду - же ква-пивсь він до хат-ки,  
ніс до - до - му п'ять гру - шок до ма - лень - ких ді - то - чок.

2. - Добрий день! - я привіталась  
І чемненько запитала,  
Чи не дасть він голочок  
Вишивати рушничок.

3. Він подумав хвильку-другу:  
- Не шкода мені для друга  
Ні грушок, ні голочок.  
- Як він зветься?  
- ... (Іжачок).



# Бурий звір

музика Володимири Луцак



Цей ла - сун ві - до - мий всім, він жи - ве в бар - ло - зі.  
Тут його за - тиш - ний дім взим - ку у мо - ро - зі.

У малинник навмання  
Він тепер прошкує.  
Видно всім його здаля,  
Це - ... (ведмедик бурий).



# Стрибунка

музика Володимири Луцак

Не - бо - їть - ся а ні тріш - ки, під - би - ра смач - ні го - ріш - ки,  
а як хтось і - ї зля - ка - є вмиє на де - ре - во злі - та - є.



Це не пташка, а тваринка,  
Гарна в неї козушинка,  
Плига з гілочки на гілку,  
Ну, а звати її - ... (білка).

# Ой, ви ладоньки-ладусі

музика Ольги Яцюк

Ой - ви ла - донь - ки ла - ду - сі гар - ні стрі - чки у Кат - ру - сі,  
Щей со - ро - че - чка бі - лень - ка внас Кат - ру - ся че - пур - нень - ка.

# Гойда, гойда-да

музика Світлани Загул

Гой - да, гой - да - да, у струм - ку дзюр - чить во - да.  
Жаб - ка плиг на ка - мі-нець ло - вить яс - ний про - мі - нець.  
Про - мі - нець май - нув у гай: Нуж бо, жаб - ко, здо - га - ний!



# Сорока Солоха

музика Світлани Загул



1. Со - ро - ка Со - ло - ха Со - роч - ку ку - пи - ла, со - роч - ка ву - зень - ка  
2. Кра - вець не від - мо - вив по - слу - хав со - ро - ку. По - пра - вив со - роч - ку,



не вла - зять - ся кри - ла. Як бу - ти Со - ло - сі? І що їй ро - би - ти?  
со - роч - ка ні - в ро - ку. Со - ро - ка Со - ло - ха скре - ко - че що - си - ли,



Чи мож - на со - роч - ку я - кось до - то - чи - ти?  
взя - ла - ся у бо - ки вта - но - чок пус - ти - лась.



# Водичко, водичко

музика Світлани Загул



1. Во - дич - ко, во - дич - ко, вмий О - ли - не лич - ко,  
2. Внас О - ля гар - нень - ка, та - ка че - пур - нень - ка!



і руч - ки і ніж - ки. ...Не страш - но ні - тріш - ки!  
Ве - се - ла О - лю - ня дів - чин - ка чи - стю - ня.



# Хто як ходить?

музика Світлани Загуд

Вед - мідь бу - рий гуп гуп. Вед - ме - ди - ця туп туп.

А ма - лень - ке вед - ме - жат - ко здо - га - ня - є ма - му йтат - ка:

туп - ці туп - ці, ту - понь - ці, за - бо - лі - ли хо - дун - ці.

The musical score is written on three staves in a 2/4 time signature with a key signature of one flat. The lyrics are written below the notes.



# Ти тут, кицю

музика Світлани Загул

Музична партитура першого систем. Вона складається з трьох нотних рядків: верхній рядок — вокальний мелодичний ліній, середній — фортепіанний мелодичний ліній, нижній — фортепіанний басовий ліній. Темп і ритм позначені як 4/4. Ключова підписка — один діз (F#). Лірична лінія розташована між верхнім і середнім рядками. Текст пісні: Ти тут, ки-цю не гу-ляй і на стеж-ку не ля-гай.

Музична партитура другого систем. Вона складається з трьох нотних рядків: верхній рядок — вокальний мелодичний ліній, середній — фортепіанний мелодичний ліній, нижній — фортепіанний басовий ліній. Темп і ритм позначені як 4/4. Ключова підписка — один діз (F#). Лірична лінія розташована між верхнім і середнім рядками. Текст пісні: Наш си-но-чок, як пі-де, че-рез те-бе у-па-де.



# Ой, гук, дітки, гук

музика Світлани Загул



Ой гук, діт - ки, гук! Біл - ка плиг - ну - ла на сук.



У - ті - ка - ла від ли - сич - ки, по - гу - би - ла че - ре - вич - ки.



Та за ни - ми не вер - та - лась, шусть вдуп - ло і за - хо - ва - лась.



А ли - си - ця зла - пре - зла не діс - та - ла - ся дуп - ла.



## Наш садочок

музика Світлани Лазован



1. Ми зби-ра - є-мось вгур-то-чок і йде-мо всвій дит са - до-чок.



Тут нас лю-блять і че - ка-ють тут ми гра-є-мось чи - та-єм.

2. В мене друзів тут багато,  
Разом ми у будні й свята,  
Розважаємось, ростем.  
Скоро в школу ми підем.

3. Люба ти, моя матусю,  
Анітрішки не турбуйся –  
В дитсадок я йду охоче,  
Адже я великий хлопчик!



# Кумедний марш

Темп маршу ♩ = 110

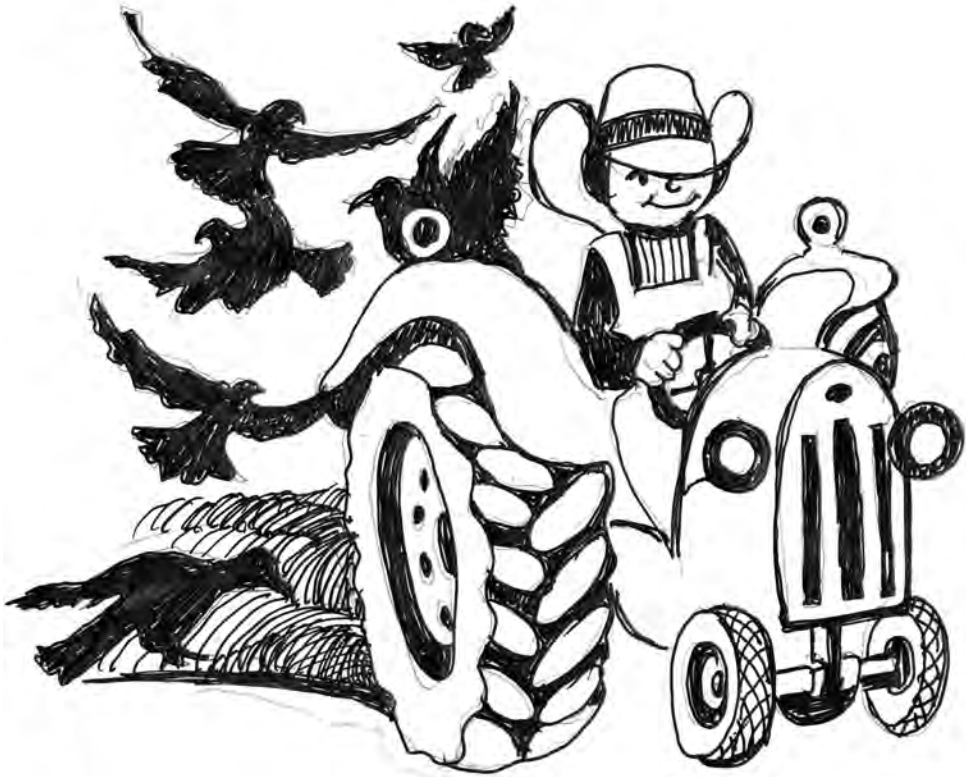
музика О. Бродівінського



1. Ри - ри - ри,           ри - ри - ри.           Вийш - ли впо - ле трак - то - ри.  
2. Лі - лі - лі,           лі - лі - лі.           Хо - дять кру - ки по рі - ллі.  
3. Но - но - но,           но - но - но.           Не вик - льо - вуй - те зер - но.



1. Лан за - сі - ем зкра - ю вкрай.           Бу - де гар - ний у - ро - жай.  
2. Як пше - ни - чень - ку збе - рем,           Па - ля - ни - чок на - пе - чем.  
3. І тіс - те - чок, йбу - ло - чок.           Для слу - хня - них ді - то - чок!



# Не дражнись

Весело

музика Світлани Крицкалюк

Я дра-жни-вся згу-са-ком, що вста-вку ку-па-вся.  
По-ма-хав йо-му кий-ком, тро-хи по-кри-вля-вся

2. Гусак жартів не схотів:  
Як розпустить крила  
Та на мене й налетів.  
Матіночко мила!

3. Я щодуху утікати  
Пустився від ставу,  
А гусак хапа за п'яти  
Й ніяк не відстане.

4. Вартувало б урок взяти  
З випадку оцього:  
Якщо хочеш друзів мати,  
Не дражни нікого!



# Даринка і мандаринка

Наспівно

музика Світлани Крицкалюк

У ма-лень-ко - ї Да - ри - нки є ве - ли - ка ман - да - ри - нка,  
нас Да - рин - ка ча - сту - ва - ла їх на доль - ки роз - ді - ля - ла:  
Раз Петь - ко - ві, два Ка - тру - сі, три для кри - хіт - ки Га - нну - сі  
А чо - ти - ри Ва - си - лько - ві, п'ять су - сі - дсько - му Ми - шко - ві  
Шість, сім, ві - сім та - ту - се - ві і ба - бу - сі, йді - ду - се - ві  
А де - в'я - ту і де - ся - ту пе - сик хо - че ску - шту - ва - ти  
При - го - сти - ла всіх Да - рин - ка. Нуй сма - чню - ша ман - да - ри - нка.



# Жмурилка-небилиця

музика Ольги Яцюк

Роз - по - вів нам чо - рний дрізд, що у за - йця до - вгий  
хвіст і не хо - че - ться ве - дме - дю а - ні трі - шки ї - сти ме - ду.

Подружились пес і кіт  
Й пішли разом на обід.  
Правда це чи небилиця?  
Ти виходь, тобі жмуриться!



# Наша корівка

Весело

музика Світлани Крицкалюк

Зран - ку на луж - ку зе - ле - нім па - сь - ся ко - рів - ка,  
Я не - су їй со - лі вжме - ні, су - ха - ри - ків кіль - ка.

2. Швидко Лиска сіль злизала  
І хлібчик ковтнула,  
Мені "дякую" сказала –  
Це я справді чула.

3. А в обід дала нам Лиска  
Молочко тепленьке,  
Щоби дітки смакували  
Й росли здоровенькі.



# Вовк забіг до нас в село

музика Ольги Яцюк



Вовк за - біг до нас все - ло у се - лі все за - гу - ло  
вовк схо - вавсь за о - бо - ріг, бо втек - ти зсе - ла не зміг. Тре - ба  
во - вка від - най - ти, йди шу - ка - ти йо - го ти.



# Дочекалися зими

В темпі маршу

музика Світлани Крицкалюк

Раз - два, раз - два. У рі - ці те - че во - да  
три - чо - ти - ри, три - чо - ти - ри зов - сім зов - сім без со - ки - ри  
хто збу - ду - є тут мос - ти, щоб нам річ - ку пе - ре - йти.  
П'ять - шість, п'ять - шість це мо - роз збу - ду - є міст  
І по - сте - лить лід про - зо - рий на по - вер - хні не - о - зо - рій  
Сі - ім ві - сім де - в'ять де - сять ков - за - ни за - ме - рзле пле - со  
Ви - ме - ре - жу - ють слі - да - ми. На ка - тку ве - се - лий га - мір  
Го - ло - сно - ї діт - во - ри. До - че - ка - ли - ся Зи - ми!



# Ялинка

музика Світлани Крицкалюк

1. Це кра - су - ня лі - со - ва, і зе - ле - на, йза - паш - на,  
Вшко-лу вгос - ті за - ві - та - ла, нас у - сіх за - ча - ру - ва - ла.

2. На гілках у неї - шишки,  
І цукерки, і горішки,  
Осяйні горять вогні,  
Не печуть вони, ні-ні!
3. Кличе всіх в широке коло,  
Лине дзвінко сміх довкола,  
Веселяться всі, танцюють,  
Забавляються, жартують.
4. Заглядають в шибку зорі  
Із просторів неозорих,  
Місяченько теж цікавий:  
Що там коїться у залі?
5. А у залі - так чудово!  
Навіть тиша вечорова  
Нам пісні свої дарує –  
Разом Новий рік святкує!



# Лісова річка

Повільно

музика Світлани Крицкалюк



1. Ти у - мий - ся на сві - тан - ку вріч - ці лі - со - вій.



І від - чу - єш по - дих ран - ку сві - жий, за - па - шний.

2. Неба просинь неозора  
Туманець гойда,  
А вода така прозора –  
Видно аж до дна.

3. Ясен місяць в чисту річку  
Нічне срібло лє,  
Соловейко, щоб співати,  
З неї воду п'є.



# Веселий ліс

Помірно

музика Світлани Крицкалюк

Музична партитура для пісні «Веселий ліс». Вона складається з двох рядків нот на скрипковій лінійці. Ключовий знак — один дієз (F#), ритм — 2/4. Під нотою першого рядка знаходяться слова: «Раз де - ре - ва, два - ку - щі, три Сте - жи - на і хво - щі.» Під нотою другого рядка — «А чо - ти - ри ї - жа - чок ма - є сви - тку зго - ло - чок.»

2. П'ять - веселий промінець  
Ліг спочить на камінець.  
Шість - співають солов'ї  
У зеленій гущині.

3. Сім і вісім - птаство в лісі,  
В'є гніздечка на горісі.  
Дев'ять, десять - спритна білка  
Плига з гілочки на гілку.



# По гриби

Помірно

музика Світлани Крицкалюк

1. У - зя - ли ми ко - зу - би йпо - да - ли - ся по гри - би.  
Дов - го лі - сом про - блу - ка - ли, та гри - бів не наз - би - ра - ли.  
І по - хню пи - вши но - си, ко - ше - лі пус - ті не - сли.  
І по - хню - пи - вши но - си, ко - ше - лі пус - ті не - сли.

2. Раптом бачимо: три пні,  
Трухляві від старості.  
А навколо них – грибів!  
Ото було радості! } 3р.

3. На тонких високих ніжках  
І на коротеньких,  
Мовби дожидала нас  
Родина опеньків. } 2р.

4. За роботу узялись  
Дружно, бадьоренько  
І грибів понабірала  
Повні козубеньки. } 2р.



# У бабусі

музика Ольги Яцюк



Лад - ки ла - донь - ки ла - ду - сі йде - мо вго - сті  
до ба - бу - сі. Як зра - ді - ла нам ба - бу - ся  
об - ні - ма ме - не Ві - ку - сю! Ду - же - нас ба -  
бу - ся лю - бить, і ці - лу - є, і го - лу - бить  
при - го - ща - є пи - ріж - ка - ми і со - лод - ки -  
ми груш - ка - ми. Ми ба - бу - сі по - ма - га - єм  
о - гі - роч - ки по - ли - ва - єм, за - вер - та - єм  
квоч - ку згря - док ма - є бу - ти скрізь по - ря - док.



# Матінка моя

музика Світлани Лазован



Ма-тін-ко мо - я рі-дне-нька Ти як со - неч - ко яс-не-нь-ке. Всіх сер-день-ком



зіг - рі-ва-еш і про кож-но - го знас дба-еш. і про кож-но - го знас дба-еш.

Матінко моя рідненька,  
Ти як сонечко ясненьке,  
Всіх серденьком зігриваєш  
І про кожного з нас дбаєш.



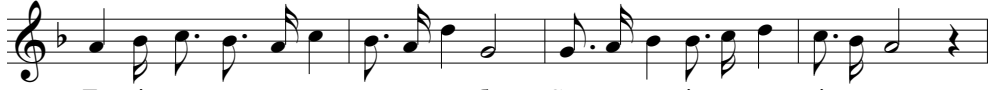
# Рідна школо

В темпі маршу

музика Світлани Крицкалюк



Рід-на шко-ло! І-ду я до те-бе. На-би-ра-тись доб-ра і кра-си.



Ти під-но-сиш ме-не аж до не-ба. Сил да-єш із во-ди і ро-си.



Ти під-но-сиш ме-не аж до не-ба, сил да-єш із во-ди і ро-си.

1. Рідна школо! Іду я до тебе  
Набиратись добра і краси.  
Ти підносиш мене аж до неба,  
Сил даєш із води і роси.
2. Ти мене осяваєш ясною  
Благодаттю сердець і книжок.  
Рідна школо! Зростаю з тобою,  
Як на гілці зростає листок.
3. У цей день я радію з тобою  
І чекаю дзвінка на урок.  
Ти нас грієш своєю любов'ю  
І до знань кличеш звершити крок.



# Моя Україно

музика Ольги Яцюк

Ми лю - бим Вкра - ї - ну сво - ю ве - сел - ко -  
ву для нас най - до - рож - ча вкра - їн - ська - я мо -  
ва. Внас піс - ня лас - ка - ва і лю - ди при - віт -  
ні на за - хо - ді, схо - ді на пів - но - чі йпів - дні. Мо -  
я Ук - ра - ї - но! Як со - не - чко вма - ю, як не - ньку рід -  
1. 2.  
нець - ку те - бе я ко - ха - ю. мо ха - ю.



# На своїй землі

музика Світлани Загуг

1.  
На сво - їй зем - лі, ма - ля - та, лю - бо ве - се - ло зро - ста - ти,  
Ма - ти ма - му, ма - ти та - та, ма - ти ни - ви

2.  
пре - ба - га - ті, і мо - ря, і го - ри, йрі - ки, се - ла і мі -

ста ве - ли - кі. Ма - ти ніж - ну, бар - він - ко - ву, на весь світ спі -

ву - чу мо - ву. Ма - ти дру - зів і ро - ди - ну на - шу слав - ну У - кра - ї - ну!

На своїй землі, малята,  
Любо-весело зростати,

Мати маму, мати тата,  
Мати ниви пребагаті,

І моря, і гори, й ріки,  
Села і міста великі.

Мати ніжну, барвінкову,  
На весь світ співучу мову.

Мати друзів і родину –  
Нашу славну Україну!



# Чудо-свято

музика Світлани Крицкалюк

Як че - ка - ють ді - ти гру - дня! Бо у гру - дні се - ред буд - нів  
Чу - до свя - то нас - ту - па - є День свя - то - го Ми - ко - ла - я.



# Миколаю, Миколаю

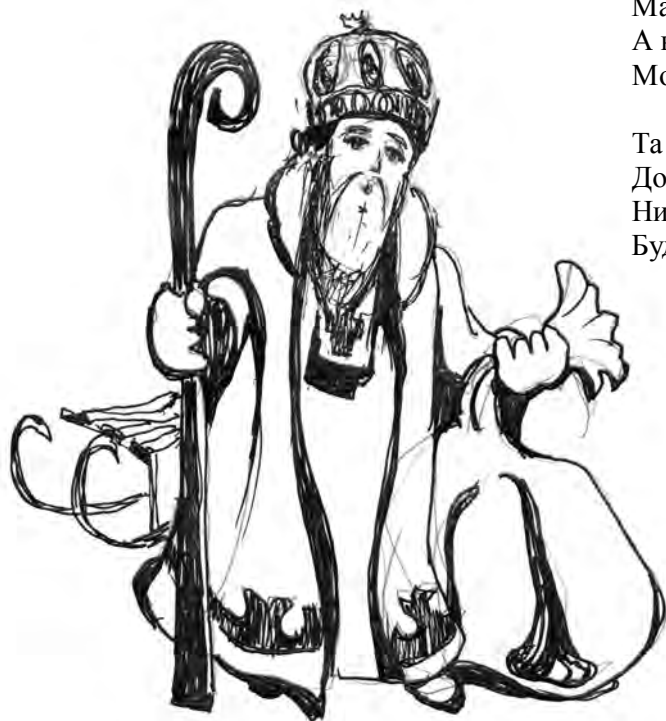
муз. О.Третьак



Миколаю, Миколаю,  
Ми тебе усі чекаєм.  
Знаєм, ти до нас прийдеш  
І дарунки принесеш.

Для слухняних діточок  
Маєш ласощів мішок,  
А нечемно як вестись -  
Може й різочка знайтись.

Та ми всі-усі старались,  
Добре вчитись, гарно гратись.  
Нині вчасно ляжем спати -  
Будемо тебе чекати!...



# Миколаю, Миколаю

музика Світлани Крицкалюк

1. Ми-ко-ла - ю, Ми-ко-ла - ю, ми Те-бе у - сі че-ка - єм.  
Зна-єм, Ти до нас прий-деш і да-рун - ки при-не-сеш.



2. Для слухняних діточок  
Маєш ласощів мішок,  
А нечемно як вестись –  
Може й різочка знайтись.
3. Та ми всі-усі старались,  
Добре вчились, гарно грались,  
Нині вчасно ляжем спати  
Будемо тебе чекати!

# Миколаю, Миколаю

музика Світлани Лазован

Ми-ко-ла - ю, Ми-ко-ла - ю, ми Те-бе у - сі че - ка - єм.  
Зне-єм, Ти до нас прий - деш і да-рун-ки при - не - сеш.

# Ісусик народився

муз. О.Третьак

1.  
На не - бі ве - чо - ро - ва зо - ря з'я - ви - лась всіч - ні.  
Як сві - чеч - ка вос - ко - ва у

2.  
та - їн - стві міс - тич - нім. І су - си - ка вяс - ки - ні йдуть пас - туш - ки ві - та - ти, вкля -

ка - ють на ко - лі - на мо - ли - тись до Ди - тя - ти.

1. На небі вечорова  
Зоря з'явилась в січні,  
Як свічечка воскова  
У таїнстві містичнім.

## Приспів:

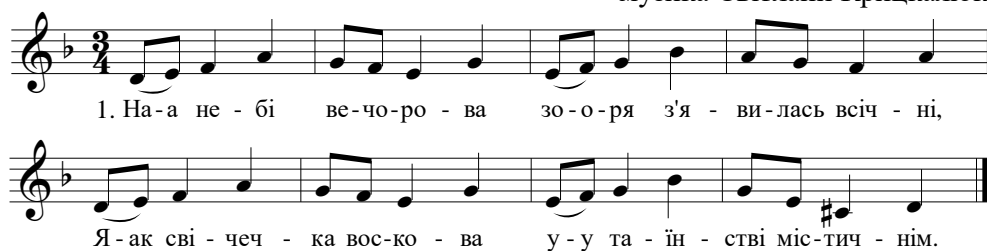
Ісусика в ясині  
Йдуть пастушки вітати,  
Вклякають на коліна  
Молитись до Дитяти.

2. Навколо ніч застигла,  
Спить люд, бо потомився.  
А зірка провістила,  
Що Бог нам народився.

## Приспів:

# Ісусик народився

музика Світлани Крицкалюк



1. На-а не - бі ве-чо-ро - ва зо-о-ря з'я - ви-лась всіч - ні,  
Я-ак сві - чеч - ка вос-ко - ва у - у та - їн - стві міс-тич - нім.

2. Ісусика в ясині  
Йдуть пастишки вітати,  
Вклякають на коліна  
Молитись до Дитяти.
3. Навколо ніч застигла,  
Спить люд, бо потомився.  
А зірка провістила,  
Що Бог нам народився.



# Ісусик народився

музика Світлани Лазован

На не - бі ве - чо - ро - ва зо - ря з'я - ви - лась всі - чні. Як  
сві - че - чка во - ско - ва у та - ї - нстві мі - сти - чнім. Як ти - чнім.

The musical score is written on two staves. The first staff is in G major, 6/8 time, and contains the melody for the first line of lyrics. The second staff is in G major, 6/8 time, and contains the melody for the second line of lyrics, including first and second endings. The lyrics are written below the notes.

2. Ісусика в яскині  
Йдуть пастишки вігати,  
Вклякають на коліна  
Моляться до Дитяти.
3. Навколо ніч застигла,  
Спить люд, бо потомився  
А зірка просвітила  
Що Бог нам народився.



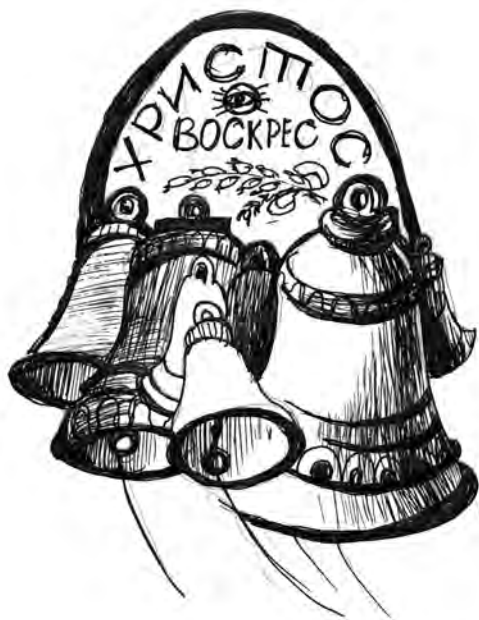
# ЛЛЕТЬСЯ, ЛЛЕТЬСЯ ЛЮБА ПІСНЯ

Рухливо

музика Світлани Загул

Лле-ться, лле-ться лю-ба пі-сня, дзво-нять дзво-ни бла-го-віс-ні.  
І сер-ця у-сіх зі-грі-ті Ве-ли-код-нім цим при-ві-том,

Що лу-на-є, мов зне-бес: Хри-стос во-скрес! Хри-стос во-скрес!



# ЛЛЕТЬСЯ, ЛЛЕТЬСЯ ЛЮБА ПІСНЯ

музика Світлани Лазован

Ллеться, ллеться люба пісня дзвонять дзвонять, дзвонять дзвонять  
благовісній і серця усіх зігріті  
Великоднім цим привітом що лунає мов зне-  
бес: Христос воскрес! Христос воскрес!

# ЛЛЕТЬСЯ ЛЮБА ПІСНЯ

Помірно ♩ = 110

музика О. Бродовінського

Ллеться ллеться люба пісня. Дзвонять дзвонять Благовісній.  
І серця усіх зігріті Великоднім цим привітом.  
Що лунає із небес, Христос воскрес! Христос воскрес!

Ллеться, ллеться  
Люба пісня,  
Дзвонять дзвони  
Благовісній.  
І серця усіх  
Зігріті  
Великоднім цим  
Привітом,  
Що лунає,  
Мов з небес:  
Христос воскрес!  
Христос воскрес!

# Великдень

музика Світлани Лазован



Я - сні - є со - неч - ко і кві - тне світ у -  
весь! І ро - нять а - нге-ли то - бі пі - рї - нки  
зкрил на знак то-го, що Бог те-бе бла - го - сло - вив.



Літературно-музичне видання

Аделя Григорівна ГРИГОРУК

## ЛИЙСЯ, ПІСЕНЬКО КРИЛАТА

Дитячий пісенник

Музичний редактор – *Світлана Крицкалюк*

Художник – *Антон Григоруk*



*“Писаний Камінь”*

Косів

2017

Набір нот – *Любомир Бушматюк*

Набір тексту – *Наталія Вовчак*

Комп'ютерне забезпечення – *Ігор Дійчук*

Комп'ютерний дизайн – *Віталій Стефурак*

Коректор – *Любов Троянська*

Видрукувано в ПП “Писаний Камінь”

Свідоцтво Держ. реєстру: серія ІФ, № 5083

Івано-Франківська обл., м. Косів,

вул. Незалежності, 28.

Тел-факс: 2-24-91

E-mail: [Evrika-pk@ukr.net](mailto:Evrika-pk@ukr.net)

Підписано до друку 18.08.17. Формат 70x100\16.  
Друк офсетний. Умов. друк. арк. 5,53. Обл.-вид. арк. 0,91.  
Замовлення 478.